

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **G., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **D.**, so sídlom v B., IČO: X., **pre vymoženie 16 750,94 € (504 940,00 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 49 Er 1255/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 26. novembra 2007 č.k. 49 Er 1255/2007-68, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 26. novembra 2007 č.k. 49 Er 1255/2007-68 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. T. sa G., a.s. ako oprávnený domáhal vykonania exekúcie na majetok D. v Bratislave ako povinnej na základe exekučných titulov, a to platobného výmeru z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X. a platobného výmeru z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X., ktoré vydal JUDr. T., správca konkurznej podstaty úpadcu P.P. likvidácii. Uvedenými platobnými výmery bolo povinnej predpísané poistné vo výške 143 142 Sk za obdobie 03/96 – 06/99 a poplatok z omeškania za neodvedenie tohto poistného vo výške 361 798 Sk. K návrhu na vykonanie exekúcie pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky zo 7. júla 2005 uzavretú medzi JUDr. T., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. P. konkurze a spoločnosťou Z., s.r.o., ako aj zmluvu o postúpení pohľadávky z 29. septembra 2006 uzavretú medzi spoločnosťou Z., s.r.o. a oprávneným. Oprávnený v návrhu dôvodil, že pohľadávku voči povinnej nadobudol postúpením na základe uvedených zmlúv.

Na základe poverenia na vykonanie exekúcie, vydaného súdom na vykonanie vyššie označených platobných výmeroch, vydal exekútor dňa 20. septembra 2007 podľa § 47 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EP“) upovedomenie o začatí exekúcie. Proti upovedomeniu o začatí exekúcie podala povinná námietky. V námietkach uviedla, že rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 1. júla 1999 číslo X. došlo k zrušeniu zdravotnej poisťovne P. P. a následne bol na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Až v priebehu konkurzného konania boli vydané vyššie označené platobné výmery správcom konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne. V námietkach tvrdila, že nakoľko platobné výmery neboli vydané poisťovňou, tieto nie sú exekučným titulom a z toho dôvodu oprávnený nie je vlastníkom pohľadávky, ktorá je predmetom exekúcie. Ďalej namietala, že mala voči zrušenej zdravotnej poisťovni pohľadávku, ktorú previedla na spoločnosť V., a.s., ktorá bola založená za účelom oddĺženia zdravotníckych zariadení. Preto žiadala námietkam proti exekúcii vyhovieť.

Okresný súd Bratislava III rozhodol o námietkach povinnej uznesením z 26. novembra 2007 č.k. 49 Er 1255/2007-68 tak, že námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie zamietol. Uznesenie odôvodnil tým, že povinná vo svojich námietkach uviedla len dôvody a okolnosti, ktoré bolo možné uplatniť iba v opravnom (odvolacom) správnom konaní, nakoľko nastali pred vznikom exekučných titulov, t.j. pred ich právoplatnosťou a vykonateľnosťou. Súd mal za to, že správca konkurznej podstaty úpadcu D. v konkurze bol oprávnený vydať platobné výmery, keď na neho po vyhlásení konkurzu prešiel výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty. Postúpenie vzájomnej pohľadávky povinnej na spoločnosť V., a.s. vyhodnotil ako irelevantné.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uvedené rozhodnutie zmenil tak, že námietkam povinnej proti exekúcii vyhovie, resp. alternatívne aby dovolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní poukázal na viacero pochybení súdu rozhodujúcom o námietkach povinnej, a to najmä, že súd vo výroku mimoriadnym dovolaním napadnutého uznesenia rozhodol o zamietnutí námietok proti upovedomeniu o začatí

exekúcie. Správne mal súd rozhodovať o námietkach proti exekúcii. Súd má v konaní o námietkach proti exekúcii formulovať výrok rozhodnutia tak, že námietky proti exekúcii zamieťa alebo tak, že námietkam proti exekúcii vyhovuje. Ďalej namietal, že súd nesprávne v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že za „vznik exekučného titulu“ považuje jeho právoplatnosť a vykonateľnosť, z čoho poukazujúc na § 50 ods. 1 EP vyvodzuje, že povinná sa nemôže v námietkach proti exekúcii odvolávať na skutočnosti, ktoré nastali pred právoplatnosťou exekučného titulu. Za deň vzniku exekučného titulu je potrebné správne chápať už deň jeho vydania. Povinná má právo v námietkach proti exekúcii namietat' skutočnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vykonateľnosti a ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, teda po dni vydania exekučného titulu. Exekučný titul totiž vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v deň jeho vydania. Vyčítal súdu, že nesprávne právne vyhodnotil tie tvrdenia v námietkach povinnej, ktoré poukazovali na dôvod, pre ktorý je exekúcia neprípustná (tvrdenie povinnej, že platobné výmery nie sú exekučným titulom) a tie, ktoré namietali nedostatok hmotnoprávnej legitímácie oprávneného. Námietka povinnej, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávnený vydať platobný výmer, je prípustnou námietkou v zmysle § 50 ods. 1 EP, ide o námietku materiálnej nevykonateľnosti (neexistencie) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd je dokonca povinný skúmať túto podmienku ex offo, a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr počas celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Taktiež považoval za nesprávny právny záver súdu, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne bol nadaný výkonom verejnej moci vo veci rozhodovania o výške pohľadávok za neodvedené poistné, poplatku z omeškania a iných pohľadávok. V tomto smere poukázal na to, že predmetné pohľadávky zrušenej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z. prešli na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) vymáhať a predpisovať. Dodal, že ak by sa aj pripustil prechod oprávnenia predpísať poistné zo zrušenej poisťovne na správcu konkurznej podstaty, muselo by sa pripustiť aj to, že správca bol oprávnený vydať exekučný príkaz, t.j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám; to sa podľa neho javí ako absurdný záver. V prípade, ak by sa pripustil prechod predmetného oprávnenia na správcu, po

zániku zrušenej zdravotnej poisťovne po skončení konkurzu by podľa právnej úpravy v čase účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. nebolo možné určiť, na koho prešli oprávnenia vo výkone verejnej moci v danej oblasti, t.j. na koho prešli zo správcu konkurznej podstaty po skončení jeho činnosti. Je zrejmé, že konania vo veci predpísania poistného mohli trvať aj niekoľko rokov, prípadne mohli byť použitím mimoriadnych opravných prostriedkov obnovené aj po niekoľkých rokoch. Oprávnenia vo výkone verejnej moci preto musia existovať dlhší čas, teda nie len počas obdobia medzi zrušením a zánikom zdravotnej poisťovne. Taktiež poukázal na to, že súd sa pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie uspokojil s tým, že potvrdenie o právoplatnosti a vykonateľnosti na predmetných rozhodnutiach vyznačila zrušená zdravotná poisťovňa na deň 15. november 2006. V zmysle ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z.z. pritom prešli totiž najneskoršie 1. októbra 2005 všetky neskončené konania o určenie výšky poistného a súvisiacich nárokov zo všetkých existujúcich poisťovní na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Vytkol súdu aj to, že pri riešení právnej otázky existencie exekučného titulu, exekučný súd nesprávne právne vyhodnotil aj námietku povinnej, že oprávnený nie je vlastníkom vymáhanej pohľadávky, teda námietku aktívnej hmotnoprávnej legitímácie oprávneného. S poukazom na ustanovenie § 34 zákona č. 273/1994 Z.z. možno mať za to, že pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z omeškania prechádzajú zo zákona na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne. Vo väzbe na to poukázal na právny záver, ktorý bol vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2008 vo veci sp. zn. 2 Obo 225/2007.

Povinná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu sa stotožnila s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní generálnym prokurátorom a zhodne s ním navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť a jej námietkam proti exekúciu vyhovieť.

Oprávnený sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté

rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie bolo podané dôvodne.

Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, či na nútený výkon rozhodnutia (exekúciu) bolo vydané rozhodnutie, ktoré môže byť podľa Exekučného poriadku titulom pre vykonanie exekúcie. Vychádzal pritom z nižšie uvedeného nesporného skutkového a právneho stavu:

V čase, keď mali byť vydané vykonávané rozhodnutia (22. november 2002), postavenie zdravotných poisťovní. upravoval zákon č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení predpisov účinných k 28. januáru 2003 (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z.z.“). Uvedený zákon bol zrušený s účinnosťou od 1. novembra 2004 zákonom č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou. Z ustanovenia § 77a ods. 9 tohto zákona vyplýva, že konania začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 581/2004 Z.z. sa dokončia podľa zákona č. 273/1994 Z.z.

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999) sa P. P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 č.k. 7 K 70/2001-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X. a platobný výmer z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X.. Tieto rozhodnutia, majú byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v tomto konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.

Ako už bolo uvedené vyššie, dovolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučný titul, ktorým v danej veci má byť platobný výmer z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X. a platobný výmer z 22. novembra 2002 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 28. januára 2003 číslo X., vydané JUDr. T., správcom konkurznej podstaty úpadcu (pôvodného oprávneného) P. P.,

ktorých právnym dôvodom je predpis poistného v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z., je exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 EP.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 EP. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 EP). Ustanovenie § 41 ods. 2 EP taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ EP). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovení § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona č. 273/1994 Z.z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5).

Ako vyplynulo z vyššie uvedeného skutkového stavu, platobné výmery, ktoré mali byť v posudzovanej veci exekučným titulom, neboli vydané zdravotnou poisťovňou ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorým bol majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú exekučnými titulmi, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty.

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Správca konkurznej podstaty má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky procesné úkony (podať žalobu, podnet orgánu, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť) v záujme uspokojenia

pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 EP.

Ako už bolo uvedené, predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej ako aj po materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadať ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998, pričom do osobitnej pozornosti dáva rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod č. 58/1997, ktoré *expressis verbis* vyslovilo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je „exekučný titul“ nulitným právnym aktom. Vzhľadom na uvedené právne dôsledky nulitného aktu, dovolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími skutočnosťami namietanými v mimoriadnom dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 26. novembra 2007 č.k. 49 Er 1255/2007-68 a vec mu vrátil na ďalšie

konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. apríla 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková